

DRUHÁ ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ OBCÍ

Hana Máchová, Vladimír Voldřich

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), uložil krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP) pořádit územně analytické podklady a provádět jejich úplnou aktualizaci každé dva roky. Na konci tohoto roku uplyne termín pro pořízení 2. úplné aktualizace územně analytických podkladů pro správní obvody obcí s rozšířenou působností. Krajské úřady a Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci metodické pomoci usilují o to, aby kvalita územně analytických podkladů s každou další aktualizací rostla. Z tohoto důvodu se pořádají v letošním roce na celostátní úrovni tři okruhy metodických akcí k problematice druhé úplné aktualizace územně analytických podkladů pro správní obvody obcí s rozšířenou působností.

Územně analytické podklady zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území. Podle ustanovení § 25 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon) jsou územně analytické podklady (dále jen ÚAP) podkladem pro politiku územního rozvoje, územně plánovací dokumentaci, jejich změny a pro rozhodování v území.

Podle ustanovení § 27 odst. 1 stavebního zákona územně analytické podklady pořizují krajské úřady pro území kraje a úřady územního plánování pro správní obvod obce s rozšířenou působností. V současné době probíhá pořizování druhé úplné aktualizace územně analytických podkladů obcí (dále jen ÚAPo), které by mělo být dokončeno do 31. 12. 2012. Druhá úplná aktualizace územně analytických podkladů krajů (dále jen ÚAPk), která využívá ÚAPo, by měla být pořízena do 30. 6. 2013.

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen MMR) metodicky napomáhá krajským úřadům a úřadům územního plánování s druhou úplnou aktualizací ÚAP. Tématem druhé úplné aktualizace ÚAP je problémový výkres a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci (dále jen ÚPD)¹⁾. Smyslem metodické pomoci je nalézt co nejefektivnější a nejjednodušší cestu zpracování ÚAP, která usnadní práci krajským úřadům (především při aktualizaci zásad územního rozvoje) a úřadům územního plánování (především při zpracování zadání územního plánu – bod b) přílohy č. 6 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti – dále jen vyhláška).

Cílem metodické pomoci MMR a krajských úřadů (dále jen KÚ) určené pracovníkům úřadů územního plánování (dále jen ÚÚP) je sjednotit na republikové úrovni výstupy z ÚAPo tak, aby lépe naplňovaly účel ÚAPo definovaný zejména v ustanoveních § 27 odst. 1 a § 29 odst. 4 stavebního zákona²⁾. Z tohoto důvodu se **pořádají v letošním roce na celostátní úrovni tři okruhy metodických akcí pro ÚÚP k problematice druhé úplné aktualizace ÚAPo.**

Prvním okruhem byly společné **metodické výjezdy pracovníků KÚ a MMR po vybraných ÚÚP**³⁾. Pro tyto výjezdy byly ÚÚP vybrány na základě níže uvedených kritérií:

- 1) ÚÚP byl obsazen podle Analýzy stavu na úseku stavebního řádu a územního plánování (usnesení vlády č. 774/2011) pouze jedním pracovníkem pro výkon přenesené působnosti na úseku územního plánování, nebo
- 2) příslušný krajský úřad doporučil provedení výjezdu na ÚÚP.

Cílem metodických výjezdů bylo získat informace o aktuálním stavu pořizování druhé úplné aktualizace ÚAPo na ÚÚP. Smyslem výjezdů bylo získání podkladů pro výkladové semináře a získání přehledu, jakým způsobem jsou zpracovány ÚAPo na jednotlivých ORP. Na metodických výjezdech bylo mimo jiné zjištěno, že na ÚÚP pracuje mnoho aktivních a kreativních pracovníků vykonávajících územně plánovací činnost (dále jen ÚPČ) a že není doceněn význam ÚAPo jako podklad pro ÚPD. Rovněž bylo zjištěno, že při zpracování ÚAPo je zde malá spolupráce ÚÚP s ostatními odbory ORP, existuje různá úroveň zpracování ÚAPo, také někdy není pochopen význam ÚAPo a některé ORP obtížně hledají kvalifikované pracovníky pro ÚPČ.

-
- 1) Tématem první úplné aktualizace bylo vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.
 - 2) § 27 odst. 1 stavebního zákona zní: „Úřad územního plánování pořizuje územně analytické podklady pro svůj správní obvod v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování územních plánů a regulačních plánů. Krajský úřad pořizuje územně analytické podklady pro území kraje v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování zásad územního rozvoje.“
§ 29 odst. 4 stavebního zákona zní: „Územně analytické podklady pro území kraje a jejich aktualizace pořizuje krajský úřad s využitím územně analytických podkladů pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a předkládá je k projednání v zastupitelstvu kraje v rozsahu a formě stanovené prováděcím právním předpisem.“
 - 3) Metodické výjezdy se uskutečnily v dubnu a v květnu 2012 na tyto úřady územního plánování: Bilina, Bilovec, Blatná, Blovice, Bystřice nad Pernštejnem, Čáslav, Frýdlant, Hlučín, Holice, Hořovice, Humpolec, Chotěboř, Kaplice, Kolín, Kuřim, Luhačovice, Milevsko, Moravská Třebová, Moravský Krumlov, Nepomuk, Neratovice, Nové Město na Moravě, Nymburk, Odry, Pacov, Polička, Přelouč, Slavkov u Brna, Stod, Teplice, Trhové Sviny, Ústí nad Orlicí, Varnsdorf, Vítkov.

Druhým okruhem metodických akcí na celostátní úrovni k druhé úplné aktualizaci ÚAPo byly **výkladové semináře k ÚAP** pro všechny ÚÚP a pro KÚ. Tyto semináře se konaly v červnu 2012 v Praze a v Brně⁴⁾. Na výkladových seminářích k problematice ÚAPo byli účastníci mimo jiné seznámeni s analýzou určení a zobrazení problémů k řešení v ÚPD, s častými nedostatky problémů k řešení v ÚPD, s problémy vyplývajícími ze vzájemného vztahu obcí (zejména z veřejné infrastruktury), s provedeným vyhodnocením vybraných použitých metod zpracování rozboru udržitelného rozvoje území (dále jen RURÚ) v první úplné aktualizaci ÚAP, které zpracovali odborníci z akademické sféry, a s požadavky na zpracování návrhu druhé úplné aktualizace ÚAPo⁵⁾.

Na výkladových seminářích byla metodická pomoc poskytována zejména formou inspirativních ukázek dobrých příkladů zpracování první úplné aktualizace ÚAPo. Zveřejněna byla také analýza určení a zobrazení problémů k řešení v ÚPD a analýza zjištění a zobrazení hodnot území. Analyzováno bylo 20 vybraných ÚAPo. V rámci metodické pomoci se průběžně aktualizuje nejen metodická pomůcka „Standard sledovaných jevů pro ÚAPo“, ale také další metodická doporučení určená pořizovatelům ÚAP, která zpracovává a na svých internetových stránkách⁶⁾ zveřejňuje Ústav územního rozvoje (organizační složka státu zřizovaná MMR).

Třetím okruhem celostátní metodické pomoci budou **konzultace ÚAPo** s jejich pořizovateli. Konzultace budou probíhat formou prezentací na poradách KÚ s ÚÚP za přítomnosti pracovníka MMR.

Počátkem roku byl prodiskutován s krajskými úřady záměr uskutečnit v podzimních měsících výše uvedené konzultace určené ÚÚP nad jejich rozpracovanými ÚAPo. Na těchto konzultacích se očekává aktivní účast ÚÚP. Při rozhodování o formě podzimních konzultací se vycházelo z dřívějších zkušeností v této oblasti.

Při prvním pořízení ÚAPo (poprvé pořízeny k 31. 12. 2008) měly ÚÚP možnost využít konzultací na MMR, které byly dobrovolné. Při první úplné aktualizaci ÚAPo (byla pořízena k 31. 12. 2010) byly všechny ÚÚP vyzvány ke konzultaci jejich rozpracovaného návrhu RURÚ v ÚAPo. Během července a srpna 2010 konzultovali pracovníci krajských úřadů spolu s externími odborníky a pracovníky MMR rozpracované první aktualizace ÚAPo s jejich pořizovateli. Oba předchozí způsoby konzultací byly přínosem především pro aktivní pořizovatele ÚAPo, ale nevedly k hlavnímu cíli těchto konzultací – metodickému sjednocení tvorby ÚAPo tak, aby dobře plnily funkci jako podklad pro zadání územních plánů [bod b) přílohy č. 6 k vyhlášce] a aby byly kvalitním podkladem pro ÚAPk.

Z tohoto důvodu bylo v rámci metodického sjednocování výkonu přenesené působnosti (ÚAP se pořizují v přenesené působnosti) rozhodnuto vyzkoušet jinou formu konzultací.

S obecnými principy záměru podzimních konzultací byli seznámeni i účastníci výkladových seminářů v červnu tohoto roku.

Podzimní forma konzultací bude založena na prezentacích rozpracovaného návrhu RURÚ v ÚAPo, především se zaměřením na problémový výkres a určení problémů k řešení v ÚPD. Tyto prezentace budou přednášet všechny ÚÚP bez ohledu na to, zda ÚAPo pořizují pouze vlastními silami, nebo zda ÚAPo zpracovává externí firma. Smyslem těchto prezentací není stresovat, ani přidělovat práci pořizovatelům ÚAPo, ale naopak napomoci pořizovatelům s dokončením druhé úplné aktualizace ÚAPo.

Pozitivní stránky této formy konzultace vidí MMR v tom, že vlastní příprava prezentace umožní pořizovatelům hodnotit rozpracovaný návrh RURÚ v ÚAPo z pohledu osnovy pro prezentaci, dále v tom, že se pořizovatelé budou moci při zpracování vlastního RURÚ v ÚAPo inspirovat prezentacemi ostatních ÚÚP. Nezanedbatelným přínosem této formy konzultací bude i to, že si pořizovatelé budou moci vyzkoušet prezentaci ÚAPo před větším publikem (příprava na prezentaci druhé úplné aktualizace ÚAPo Radě obcí nebo při projednávání ÚAPo s obcemi).

V případech, kdy druhou úplnou aktualizaci zpracovávají externí firmy, se pořizovatel bude muset podrobněji seznámit s rozpracovanou druhou úplnou aktualizací ÚAPo a na základě konzultací navrhne externí firmě případné úpravy rozpracovaného díla placeného z rozpočtu obce (předběžná kontrola kvality).

MMR ve spolupráci s KÚ vypracovalo osnovu prezentace, nepovinnou šablonu snímků prezentace a návrh jejího průběhu, který předpokládá i časově limitovanou diskusi nad prezentací. Očekává se, že ÚÚP zašlou prezentace KÚ v cca týdenním předstihu, aby se pracovníci KÚ a MMR mohli na prezentaci (zejména na následnou diskusi o problémech při pořizování ÚAPo vytipovaných ÚÚP) připravit.

Osnova prezentace předpokládá, že v ní budou předneseny jen dílčí výstupy z rozpracovaných ÚAPo, které budou demonstrovat metody a způsoby jejich zpracování, zejména pak rozpracovaného návrhu RURÚ. ÚÚP, které pořizují ÚAPo v souladu se stavebním zákonem a prováděcí vyhláškou, budou schopny prezentaci připravit bez nutnosti pořizování dalších podkladů.

Úřady územního plánování, které si nechávají podklady k ÚAPo zpracovávat externí firmou, si vypracováním prezentace z podkladů poskytnutých externí firmou objasní me-

4) Výkladové semináře se uskutečnily 19. června v Praze a 21. června v Brně.

5) Prezentace z výkladových seminářů jsou zveřejněny na této internetové stránce: <http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Informace-Udalosti/Vykladovy-seminar-k-UAP>.

6) Internetové stránky ÚÚR: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3205>.

tody a postupy této firmy při zpracování podkladů pro ÚAP (pořizování ÚAP je výkonem přenesené působnosti, který vykonává zákonem stanovený orgán veřejné moci a nelze jej přenášet na jiné subjekty).

Prezentace bude obsahovat tyto základní informace o návrhu rozpracovaného RURÚ v ÚAPo:

1. rozpracovaný návrh problémového výkresu,
2. návrh legendy problémového výkresu,
3. rozpracovaný návrh RURÚ v ÚAPo (včetně zdůvodnění problémů k řešení v ÚPD),
4. příklad zpracovaného návrhu zadání ÚP bodu b) přílohy č. 6 k vyhlášce.

Konzultace rozpracovaného návrhu RURÚ v ÚAPo se uskuteční v říjnu a v listopadu letošního roku na jednotlivých KÚ. Některé kraje, které mají na svém území větší počet obcí s rozšířenou působností, budou mít konzultace rozděleny do dvou konzultačních dnů.

Krajské úřady připravují porady krajských úřadů s ÚÚP, v rámci kterých budou konzultace probíhat. Konkrétní podklady a informace o tom, jak se na konzultace připravit, o termínu a místu konání, budou ÚÚP včas sděleny prostřednictvím KÚ.

Kvalita ÚAPo podstatným způsobem ovlivňuje kvalitu ÚAPk. Také je třeba upozornit, že pro ÚAPo, které byly pořízeny s využitím dotace IOP, platí podmínka udržitelnosti projektu. Pokud příjemci dotace IOP nesplní podmínky dotace, může jim být (i zpětně) odebrána. KÚ i MMR v rámci metodické pomoci usilují o to, aby kvalita ÚAPo s každou aktualizací rostla, a tím byla podmínka udržitelnosti projektu zachována.

*Ing. arch. Hana Máchová
Ing. Vladimír Voldřich
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

ENGLISH ABSTRACT

Second full update of municipal documents of spatial analysis, by Hana Máchová & Vladimír Voldřich

The Czech Act on Physical Planning and the Building Code (183/2006 Building Act) has entrusted Regional Offices and Offices of municipalities with extended powers with the elaboration of documents of spatial analysis and their biannual update. The end of this year is the deadline for the elaboration of the second full update of the documents of spatial analysis for administration areas of municipalities with extended powers. Regional Offices and the Ministry for Regional Development offer methodological assistance in order for the quality of the documents of spatial analysis to be improved with each update. For this reason, three rounds of methodological sessions on problems of the second full update for administration areas of municipalities with extended powers have been organized this year.